

יתרו

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 617 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.
השיעור מועבר בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בניסה: 777.

עלון מס' 504 שנה י'א העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב בן מרים זצ"ל י"ט שבט תשפ"א

יתרו - תוכן ענייני הפרשה

999 ה'תשפ"א

- א. יתרו שמע על יציאת ישראל ממצרים, ומלחמת עמלק עמהם, ולכן בא לעם ישראל, ועמו צפורה - אשת משה ושני בניו, ומשה רבינו - חתנו יצא אל המדבר לקבלו, יתרו התגייר, ברך את ה' על ניסי ההצלה של בני ישראל, והקריב שלמים.
- ב. "וַאֲתָה תִּחְזָה": עצתו של יתרו למשה על מנוי שופטים, ולאחר מכן שב למדין לגייר את בני משפחתו (יה).
- ג. בני ישראל הגיעו בלב אחד למדבר סיני, למחרת ה' אמר למשה הקדמה לקבלת התורה: אתם ראיתם את חיבתכם ולאחר מכן הזכיר את עונשי מצרים, ואם תשמעו בקולי תהיו לי עם סגולה. בניי אמרו כל אשר אמר ה' נעשה.
- ד. למחרת, משה עולה להר וה' מצווה על ההכנות לקראת מתן תורה לישראל בהר סיני (יט, א-כה):
  - א. שלושת ימי הגבלה, טהרה וקדושה, איסור עליה להר.
  - ב. ביום השלישי (יום קבלת התורה) מעמד הר סיני: קולות וברקים, וקול שופר חזק. העם מתייצב בתחתית ההר. וה' מזהיר שוב שעם ישראל לא יעלו על ההר.
  - ג. קבלת התורה - עשרת הדברות.
  - ד. לאחר ששמעו בני ישראל את דברות ה', בקשו ממשה שהוא יאמר להם את דברי ה' (ממורא ה') (כ, א-יד).
  - ה. חזרה על האיסור של עבודה זרה, ואזהרות על קדושת המזבח וצורתו (כ, טו-כג).

במרכז פרשתנו מופיע מעמד הר סיני וקבלת התורה - עשרת הדברות. ההתגלות האלוקית המתוארת ממעמד זה היא בלתי ניתנת להבנה במושגים המציאותיים המוכרים לנו. אך-טבעי הוא שעשרת הדברות נחשבות עבור כל יהודי באשר הוא, כעיקר ותמצית התורה. ואכן, כל אחד מעשרת הציוויים, מהוה יסוד ועיקר בקיום רצון ה'.

פוחחת הפרשה: "וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ לֶחֶן מִדֵּין חֲתָן מֹשֶׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹקִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ", מה שמע יתרו שגרם למהפך גדול כזה בחייו, יתרו היה האיש הכי מפורסם וממציא סוגי עבודה זרה, והנה הוא נטש את משפחתו ואת כל סוגי העבודה זרה שעבד, ובא לחסות תחת כנפי השכינה, סביר להניח ששמע שמועה מיוחדת, שהסביבה שלו לא שמעה, כי אם כולם היו שומעים כמוהו, היו באים גם הם. כפי שמבאר רש"י: מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף, מלחמת עמלק, ומתן תורה. ולכאורה תמוהה, הרי את שלושת הדברים הללו שמעו כל העמים ולא באו! שהרי "בְּקִרְיַת יָם סוּף" אמרו חז"ל שנבקעו כל מימות שבעולם ואפילו מים שבכוס כך שראו כולם, "ובמלחמת עמלק" - העמיד משה את החמה ולא שקעה וראו כולם. וגם "במתן תורה" - כל העולם שמע שהיה העולם דומם ושמעו את קול ה' שהיה הולך מסוף העולם ועד סופו. וא"כ מה שמע יתרו יותר מכולם. אלא הביאור הוא שכל העולם שמע ולא נכנע, ולא הרכין את ראשו ולכן השמיעה לא השפיעה עליהם כלל, מה-שאינ-כן יתרו שמע ונכנע, הוא הרכין את ראשו והודה בטעותו וזה גרם לו למהפך גדול בחייו. ישנם שתי סוגי שמיעה, האחד זה ששומע מקשיב ומפנים את תוכן הדברים, כך שהשמיעה חודרת לכל אבריו - וזה מה שעשה יתרו. הסוג השני של השמיעה זו שמיעה שאין לך רצון להפנים את תוכן הדברים ובעצם להתעלם - וכך פעלו יתר האומות. וכתב רבינו יונה כי ההכנעה היא מעקרי התשובה. כי המכיר את בוראו ידע כמה העובר על דבריו שפל ונגרע מערכו כעניין שנאמר (תהלים טו, ד): "נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס".

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד... וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לַה' אֱלֹקֶיךָ" (כ, ח-ט)

גם בפרשת ויקהל (לה, ב) נצטוונו על השבת, כפי שכתוב: "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם קָדֵשׁ", אולם שם לא נאמר שצריך לעבוד בששת ימי המעשה, כמו שכתוב בפרשתנו. בפרשת ויקהל הנוסח הוא: "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם קָדֵשׁ", ואלו בפרשתנו נאמר: "וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת לַה' אֱלֹקֶיךָ".

מדוע אם כן שנויי הלשון הללו?

באר ה"חתם סופר", על פי מה שפסק הרמ"א (שלחן ערוך) ארח חיים סי' רצ), שתלמיד חכם, העמל כל השבוע בלמוד התורה, מותר לו לנוח מעט בשבת; לעומתו - אדם העמל כל השבוע לפרנסתו, בשבת יש לו זמן לעסוק בתורה.

פרשתנו מדברת על יהודי העמל כל ימות השבוע לפרנסתו, ולו אומרת התורה ש"היום השביעי הוא לה' אלקיך" - בשבת עליך להקדיש את הזמן ללמוד התורה!

לעומת זאת הפסוק בפרשת ויקהל מדבר על תלמידי חכמים, שכל ימות השבוע מתייגעים על תלמודם, ממילא "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה" - הם לומדים והמלאכה נעשית על ידי אחרים, אבל "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם..." - השבת נועדה ל"לכם", לצרכיכם... ויכולים אתם לנוח קמעה...

ללמדנו, שההכנעה היא הסוד של החיים. לפעמים צריך להרכין ראש לוותר לומר סליחה - טעיתי. צריך לזה הרבה אומץ לב, והרבה רצון להגיע אל האמת כדי לגלות הכנעה כפי שגילה יתרו. ולכן הוא שמע הפנים ובא, ומאידך הם שמעו ונשארו בְּרִשְׁעוֹתָם וטיפשותם, ומכאן שהרשעים הם ברשות ליבם ולכן אף על פי ששומעים היטב, מכל מקום הלב נתון ולכוד בתאוותיו ואינו נכנע כלל, אך על יתרו אמרו חז"ל שלא הניח עבודה זרה בעולם שלא עבד אותה, ואחר כך התגייר, משמע שהיתה בו מידה גדולה של הכנעה ובקשת האמת, ולכן זכה יתרו שפרשה זו נכתבה על שמו, ולא רק זאת אלא הצהיר יתרו בפני קָבֵל עִם וְעָדָה: "עֵתָה יִדְעָתִי כִּי גָדוֹל ה' מְכַל הָאֱלֹקִים" (יה, יא), וזאת לאחר שחיפש בעבודה זרה את האמת ולא מצא, המשיך לחפש את האמת, וסייע לו הקב"ה למצוא אותה, וידוע שעם ישראל במהותו הוא סמל ההכנעה. ולכן כשאמרו בנות יתרו לאביהם "וְגַם דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיִּשְׁק אֶת הַצֶּאֱזָן" (שמות ב, יט), הבין יתרו כי איש יהודי הוא זה, שדלי עשוי לשאוב מים ואין מים אלא תורה, ובה בעצם נבחנה גם רבקה על שהטתה כדה!

ככל שאדם מטה כדו, ומנמיך את עצמו ככוס הרוצה להתמלא במים חיים, כך הוא כלי קיבול מבורך. וכבר כתוב: "כֶּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב" - לומר לך כשיש ויכוח סוער בין שני צדדים או ויכוח בין בני הזוג, אז "כֶּף" אחת - תתכופף, ואז זה שווה "עשרה זהב"... וישמע החכם ויוסיף לקח.

mit fe nae

תשובה: כשאב מציע מתוך אהבה ושמחה מותר לקבל ממנו, אבל אם נראה שעושה זאת מתוך חוסר ברירה אסור לקבל.

שאלה: הבן שוכב במיטתו האם מותר לבקש מאביו שיכבה את האור?

תשובה: הבן יקום ויכבה את האור בעצמו.

שאלה: האם מותר לבן שהולך לישון לבקש מאביו שייעיר אותו בשעה מסויימת?

תשובה: אם אינו רוצה לקום לדבר מצוה - אסור לבקש, ואם מעוניין לקום לדבר מצוה מותר.

שאלה: האם מותר לבן לבקש מאביו שיספר את שערות ראשו?

תשובה: אסור לבקש מאביו שיספר אותו, אבל כשאביו מציע לספרו וברור לבן שזהו רצונו של אביו מותר.

שאלה: אבא מועסק כשליח בחנות מסויימת כגון פיצריה, האם מותר לבן לקנות בחנות כשידוע לו שאביו יושם כשליח שיוביל אליו המוצרים?

תשובה: כשהאב יעשה את המשלוח בשביל הבן - זה בזיון לאב ויעבור הבן על "אָרוֹר מְקַלָּה אָבִיו וְאָמוֹ".

שאלה: האם מותר לבן לבקש מאביו שיקשור לו קשר של תפילין או שיאגוד לו את ארבעת המינים?

תשובה: בכל דבר מצוה מותר לבן לבקש בדרך כבוד, כי ע"י זה אביו מלמדו איך לקיים את המצוה אבל אם הבן יודע בעצמו לקשור תפילין, או לאגוד את הלולב רק שהוא עוסק בדברים אחרים אסור לבקש.

שאלה: האם מותר לבן לבקש מאביו שיעזור לו בבניית הסוכה?

תשובה: אסור לבן לבקש מאביו שיעזור לו בבניית הסוכה כי זה מעשה של שמשות, אלא אם כן אין לבן אפשרות אחרת, והאב מתרצה לסייע לו בקיום המצוה.

שאלה: האם מותר לשלוח מנות בפורים עם אביו, כאשר אביו מימלא הולך לאותו מקום?

תשובה: אסור לבן לשלוח לחבירו משלוח מנות עם אביו.

שאלה: האם מותר לבקש מאביו שימזוג לו יין של ד' כוסות בליל הסדר?

תשובה: אסור לבן לבקש מאביו למזוג ד' כוסות, וגם אם אביו רוצה למזוג מעצמו הבן צריך למנוע ממנו כי מזיגת כוס זה מעשה שמש.

שאלה: בן מתארח אצל ההורים, והאמא מגישה את האוכל האם מותר הדבר, או שהבן צריך לאמר לאמא, 'שבי נא ואני אגיש את האוכל'?

תשובה: אין ספק שהבן צריך להגיש לשולחן, אבל אם האמא אומרת לו "שב ליד השולחן ותאמר דברי תורה ואני אגיש" ישב והאמא תגיש, אבל הבנות בוודאי חייבות להגיש לשולחן.

שאלה: אבא עוסק לפרנסתו בניקוי חדרי מדרגות, האם מותר לבן שהוא אחראי על ועד הבית להזמין את אביו שינק את המדרגות בבניין שלו?

תשובה: לא ראוי! אלא אם כן אין לאב מקום עבודה וחסר לו בפרנסתו, והוא מבקש זאת מבנו.

[השאלות מתוך הספר 'זפרי' מתוק']

פָּבַד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ עַל הָאָדָמָה... " (כ, יב)

קול עבר בעיירה: "על כל היהודים להתייצב בשעה 5:00 בבוקר בכיכר העיר המרכזית, מצוידים במזוודה אחת בת 10 ק"ג בלבד. אתם עוברים למחנה עבודה", אמרו להם הגרמנים. חלקם כבר שמעו אי אלו שמועות על הרג והשמדה, לא האמינו לדברי הנאצים וידעו כי הם יובלו גם כן להשמדה, אך רובם האמינו לצוררים, והחלו לארוז כמה שיותר חפצים יקרי ערך והכרחיים לחיים. היו שתפרו כסף בכיסים, הכניסו זהב לעקבים, או בלעו יהלומים על מנת להקיים בדרך. הם לבשו בגד על בגד כדי להציל כמה שיותר חפצים מהבית, או כדי להתגונן מפני הקור פן יבוא, כי מי יודע, אולי יגלו אותם לסיביר...

"אבא שלי", סיפר אחד הניצולים היחידים מאותה עיירה, "לא התנהג כמו כולם. הוא לא ארז בגדים ולא החביא כסף וזהב, הוא קרא לי וביקש ממני שאגהץ לו את החולצה. הבטתי בו בעיניים רחמניות ואמרתי לעצמי 'הוא כנראה לא מבין לאן פנינו מועדות', 'אבא', זעקתי אליו, 'לשם מה אתה זקוק לחולצה מגוהצת? אנחנו הולכים להיהרג, או במקרה הטוב לעבוד בכפיה עבודות פרך'!... 'בכל אופן', אמר לי אבא, 'גהץ לי בבקשה את החולצה'."

כשסיימתי ביקש ממני אבא שאצחצח לו את הנעליים, ותמהתי עוד יותר, "אבא! לא חבל על הזמן?! עוד מעט עלינו כבר להתייצב בכיכר, ולא ארזנו כלום!"

אבא לא התייחס להערותיי, לבש את החולצה, ענב את עניבתו והמשיך להסתדר כאילו הוא הולך לחתונה.

כשסיימתי לעשות את כל בקשותיו של אבא, הוא שם לב לתמיהתי והסביר לי: "ראה בני! האנשים שלוקחים איתם כסף, זהב ויהלומים, אינם יודעים שהגרמנים ימ"ש לא ישאירו אצלם כלום, הכל הם יבְּזְזוּ להם או לפני המוות או אחרי המוות, אני, לעומת זאת, נתתי לך כעת מתנה יקרה שתציל את חיך, נאמר בתורה", המשיך אבא; "פָּבַד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ", בזכות הכיבוד אב שעשית ברגעים יקרים אלו, בעזרת ה' ינצלו חיך".

"עומד אני כעת לפניכם בחתונת נכדי", סיים הניצול את סיפורו, "חי וקיים. כמעט יחיד מכל העיירה שלי, ובטוחני שזכות זו של כיבוד אב בשעה גורלית כל כך, היא זו שעמדה לי בשעות המלחמה הקשות, כברכתו של אבי זכרונו לברכה".

שׁוֹת בְּעֵינַיִן כְּבוֹד אָב וְאִמָּה

שאלה: האם מותר לבן לבקש מהוריו שישמרו על ילדיו בזמן שרוצה לצאת לחתונה או לנופש?

תשובה: אם ברור לו שהוריו שמחים בזה ששומרים על הנכדים רשאי לבקש בלשון עדינה ובדרך כבוד.

שאלה: בן שיועד שאביו בחנות מסויימת, האם מותר לו לבקש מאביו שיקנה לו שם חפץ מסויים?

תשובה: אסור לבן לבקש מאביו שיקנה לו, וזה בכלל שירות שאסור, אלא אם כן ברור לו שהאב ישמח בכך, כגון שצריך מטרנה, או טיטולים לתינוק - אז רשאי לבקש בעדינות ובכבוד.

שאלה: בן שהתארח בבית הוריו בשבת, ובמוצאי שבת עומד לשוב לביתו ומכיוון שלבן אין רכב, האב מציע להסיע את הבן ומשפחתו בחזרה לביתם, האם הדבר מותר?

סביב שולחן רעוע ישבו בחורים נוספים כמונו, אותם קיבץ הרב במסירות נפש, תוך שהוא שם נפשו בכפו ולא חס על כוחותיו. נו, אמר הרב, אפשר להתחיל ללמוד.

על השולחן, מספר הקשיש, היו מונחות כמה גמרות בלויות, אחת מהן, אם אני לא טועה, היתה כרוכה בצידה האחד בלבד, כל השאר היו במקרה הטוב רבע או חצי מסכת, ורובן היו אוסף של מספר דפים ממסכת כלשהי.

הבטנו בתמהון על הרב שאסף אותנו לכאן. הוא נעץ בנו את מבטו, וכשהשקט השתרר בחדר וכל העיניים העצובות הופנו לעברו, אמר לנו: אני הייתי רבה של קהילה מפוארת, קהילת קריניק שבליטא. דברים רבים ראיתי בימי חלדי, צרות, שמחות, אבל וששון, ואני אומר לכם מנסיוני, שיהודי צריך לדעת, כי בכל מצב הגמרא מהווה מקור לשמחה ולאוסר, עלינו לפתוח דף גמרא וללמוד. אני יודע שאין פה אפילו שני עותקים של מסכת אחת, אפילו מסכת שלמה אין פה, לעיתים תתקלו בדף שלא נגמר כי הוא פשוט נקרע, אבל אנחנו צריכים ללמוד! התיישבתי ליד השולחן, מספר הישיש, לקחתי דף גמרא ממסכת חולין והתחלתי לקרוא. לא הצלחתי, פשוט לא הצלחתי. כשרק ניסיתי להבין את פירוש המילה הראשונה, צפה ועלתה מולי תמונה מחרידה ממאורע איום שחוויתי במחנה. קמצתי את אגרופי, עצמתי את עיני וניסיתי פעם נוספת לקרוא את המילה הראשונה. גם הפעם לא הצלחתי. שמתני לב, שחלקו התחתון של דף הגמרא חרוך, ומחשבות קשות התרוצצו במוחי: מי יודע כמה יהודים קדושים נספו במדורה שכילתה את חלקו התחתון של הדף? יד רכה הונחה על כתפי. הרב מישקובסקי התיישב ליד, ובכה. בכיתי גם אני, בכה גם שכני לספסל, גם כל היושבים סביב השולחן בכו, ותוך דקות מעטות הפך החדר לקול יבבה גדולה שבקעה מלבבות שבורים. דמעות רבות שניקו על ריצפת הצריף חלחלו וזלגו מעיניים שִׁיבְּשוּ מזמן עיניים אשר לא פעם ראו את מלאך המוות, ותעל בכייתנו השמימה. או-אז קם הרב מישקובסקי ממקומו, ניגב את עיניו האדומות, וכשאושר נסוך על פניו אמר לנו: אשריכם ישראל! מן המוות, מן השאול, מתקבצים ילדי ישראל הקדושים והטהורים להגות בתורת ה'. דעו יקירי, בתחילה תהיה משימתנו קשה מנשוא, כפי שוודאי נוכחתם לדעת, אך מובטח לנו מפי הגבורה 'כי לא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ', זו משימת חיינו, ממנה לא נזוז ימין ושמאל ויהי מה. אנו נחזיק האחד ביד רעהו, ויחד נעבור את כל נחשולי הים הגדול. סערות וסופות לא יוכלו לנו. יחד נצעד במשעול העולה בית א-ל.

הישיש עצר קמעא בדבריו, כדי לתת מרגוע לנפשו הסוערת. ניכר היה עליו כי ברגעים אלו ממש הוא נמצא שם, בצריף הקטן המוקף במיליוני נוכרים אנטישמיים, ואט-אט אוסף הנער הרך את כוחותיו ויחד עם חבריו הנערים הוא מתאמץ לקרוא שוב את המילה הראשונה של מסכת חולין, והנה סוף סוף הוא הצליח להבין אותה. קרן אור החלה מבקעת את דרכה מבעד לאופל, ואחריה נצצו קרניים נוספות שהפכו יחד לאלומת אש התורה. דע לך, אמר הישיש, רואה אתה את משפחתי הענפה ב"ה, ילדים נכדים, וגם נין אחד קטן, הכל בזכות אותו דף גמרא חרוך שלמדתי באותם ימים נוראים. מאז הכל היה אחרת, ממש כדברי דוד המלך: "זאת נחמתי בעניי" (תהלים קיט, ג). מיום ליום ומשבוע לשבוע המשכנו ללמוד, כל אחד מסכת אחרת, הרי כמעט לא היו גמרות, עד שהגענו עד הלום, אל השיבה והנחת מבית.

היה זה בתום מלחמת העולם השנייה, סיפר קשיש שהיה אז בשנות העשרה לחייו. מוכים ושבורים נותרנו מספר בחורים צעירים, שכל עולמם חרב עליהם. ביום השחרור עדיין ספגנו מכות רצח והתעללויות נוראות מהנאצים ימ"ש, שלא שכחו להתאכזר אלינו גם כאשר ריח הנצחון של בעלות הברית ריחף באוויר. עודדנו את עצמנו, שהנה הנה עוד מעט תזרח השמש וישונו השמים להיות תכולים כשהיו.

בוקר אחד הופיעו גייסות צבא ארצות הברית בשערי המחנה ובתרועות צהלה שחררו אותנו, הניצולים האחרונים ששרדו בתופת. איש מאיתנו לא פילל כמה קשה יהיה השחרור שכה כמהנו אליו.

לאחר מספר ימי התאוששות, התארגנו לצאת ולחפש קרובים, מכרים, אולי אפילו אח קטן ששרד, או לפחות אחיין שהוטמן במנזר שכוח. חיפשנו ממושכות אך ללא הועיל. לא פעם היינו נודדים עשרות קילומטרים בעקבות שמועה רופפת שהתגנבה לאוזנינו בדרך לא דרך, אבל מה שלא עשה השכל עשה הזמן וללבותינו החלה לחלחל האמת המרה, כי נותרנו בודדים בעולם.

הרשעים הארורים עשו את מלאכתם ביסודיות ובדייקנות וכמעט שהשלימוה, ואנו, מתי המעט ששרדנו, אחד מעיר ושנים ממשפחה, לא נותר לנו אלא לבכות את מר גורלנו הנורא שנכפה עלינו בשנות עלומינו.

מה אומר ומה אדבר, סיפר הקשיש כשעיניו דומעות, עצובים ונדכאים ישובים היינו האחד לצד רעהו, והעלינו זכרונות מן הימים שהיו ואינם. קולו של הישיש הלך והתחזק, עת החל לספר על אותו יום מופלא, בו זרח בשמי חייהם כוכב חדש שהאיר את נשמתם באור יקרות.

יום אחד, הופיע בפנינו כמו יש מאין, רב! כן, רב בישראל! הרב חזקיהו מישקובסקי זצ"ל. אתה יודע כמה זמן לא ראינו צורה יהודית ראויה לשמה? והנה עומד בפנינו תלמיד חכם, ובקול רחימאי שליטף את נשמותינו המיוסרות שאל: יקירי האהובים, האם למדתם כבר גמרא היום? מבטינו נזרקו זה אל זה ומפי כולנו נפלטה השאלה: מה? מי חולם בימים טרופים כאלו על דף גמרא? איפה יש גמרות? מי זוכר איך נראית צורתו של דף גמרא, ובידי מי מאיתנו הכח לפנות את המחשבות והרגשות שצרו על ליבנו ולהתרכז בסוגיית גמרא? אבל הרב לא הרפה, וכשאנחה עמוקה התפרצה מקירות ליבו הרחום, שב ואמר לנו: ילדים יקרים ואהובים - מבין אני לליבכם השבור. יודע אני כי מלאים אתם במחשבות נוגות על החורבן הנורא שבא על יהדות אירופה ועל כל אחד מאיתנו, אך דעו לכם כי דרך אחת ויחידה יש לנו להציל את נפשותינו, לשבת וללמוד! התורה היא שתביא מזור לעצמותינו השבורות ולרוחנו הנכאה.

משהוא בקול שלו, משחזר הישיש, שכנע אותנו שאמת רבה טמונה בדבריו.

כבר שנים ארוכות שלא למדנו, ודאי שלא דף גמרא, אבל הנחישות שנשזרה במילותיו וההבטחה לחיים טובים יותר שעלתה מדבריו, הכשירו את לבבותינו להיעתר לבקשתו. קמנו, קבוצת נערים רזים חסרי-כל, ורצינו ללמוד.

איפה יש גמרות? שאלנו אותו, והוא הוביל אותנו אחריו כשהוא מטה אוזן קשובה לכל אחד מאיתנו, ובמילים חמות השתדל למלא את החסר לנו, את אבא ואמא, את האחים והאחיות, את הסבא והסבתא, את הכל. ברגע אחד הוא נהיה הכל בשבילנו. הגענו אתו לצריף ישן ששרד מהפגזות התותחים והמטוסים.

ה'חזון איש'. עברו ימים אחדים עד שהצליח לגייס את סכום הנסיעה ונכנס לביתו של ה'חזון איש'. שמע ה'חזון איש' את כל דברי היהודי שהיה שבור מאוד בנפשו, ואז שאלו החזו"א: "היש לך אב או אם?" הנהן הלה בראשו לחיוב. הוסיף ושאלו: כמה עלתה לך הנסיעה לבוא הנה מירושלים? נקב הלה בסכום המדויק.

נענה החזו"א ואמר: "אולי תוכל להסביר לעצמך, הרי כתוב בתורה 'כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יָאָרְכוּן יָמֶיךָ', אימתי הוצאת לאחרונה על הוריק חמישית מהסכום שהוצאת עבור נסיעתך לכאן. במקום לתת את הכסף למצוה מובטחת זו, נסעת למקום שפעמים פתוח ופעמים סגור ואף כשפתוח אין זה מובטח שיתקיים האמור בפסוק..."

העיד אותו יהודי: "הפשטות והישרות שבהם נאמרו הדברים מפי ה'חזון איש' זעזעוני! מאותו יום ואילך שָׁמְתִי מצוה זו של כיבוד אב ואם בראש מעייני וב"ה זכיתי לאריכות ימים". [מעשה איש - ח"ז]

"כִּי בְדַבֵּר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם" (יח, יא)

ה'בעל שם טוב' הקדוש אמר כי כל אדם נידון בשמים לפי פסק דינו שלו! שבשעה שהוא רואה לפעמים את חברו עושה מעשה רע, הריהו חורץ את משפטו, וחושב שראוי חברו לעונש זה וזה, בעוד הוא שוכח כי הוא עצמו הרי עשה פעם כמעשה זה ובדבריו חרץ את משפטו גם הוא.

זהו שאמר הכתוב "כִּי בְדַבֵּר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם" - העונש ניתן תמיד כפי שחרץ אדם על עצמו (פרדס יוסף).

מכאן אמרו חז"ל (שבת קכז:): הֵדֵן אֶת חֲבִירוֹ לְכַף זְכוּת, דְּנִין אוֹתוֹ מֵהַשְּׂמִים לְכַף זְכוּת. וישמע החכם ויוסיף לקח.

בברכת התורה

ברינה רון

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוחה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה

רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוחה בת שמשון

מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה: הדס-הודיה בת פאולה

זיווג הונן: זרהבת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס

"וְהִזְהַרְתָּה אֹתָהֶם אֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַתּוֹרָה יְהוּדֵעַת לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ יִלְכוּ בָּהּ וְאֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן" (יח, כ)

הגמרא (מסכת בבא קמא צט:) דורשת: "וְהִזְהַרְתָּה לָהֶם" - זה בית חייהם (כלומר, תלמוד תורה), "אֶת הַדֶּרֶךְ" - זו גמילות חסדים, "יִלְכוּ בָּהּ" - זה ביקור חולים.

כתב הרמב"ם (הליכות אבל פ"ד ה"ו): "הנכנס לבקר את החולה מתעטף ויושב למטה מראשותיו ומבקש עליו רחמים ויוצא". צריך ביאור למה הוסיף תיבת "ויוצא".

אמר על כך מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל: נמצינו למדים שגם היציאה מהחולה היא חלק בלתי נפרד מן המצוה והיא נכללת בכלל מצות ביקור חולים ("רינת יצחק").

הגביר הברון ר' שמעון וואלף רוטשילד היה מיוודד עם ה"כתב סופר", בעת היותם במקום המרפא, היו השניים נפגשים, והיה הברון רוטשילד מתעכב עמו כדי לשמוע מפיו דברי תורה וחכמה.

פעם שינה הברון ממנהגו והזדרז לקצר את מפגשו עם ה"כתב סופר". תמה ה"כתב סופר" לפשר העניין.

השיבו הברון: היות וראיתי שהרב אינו בקו הבריאות, מיהרתי להיפרד ממנו לשלום. והוסיף ואמר: חז"ל דורשים (בבא קמא ק:) "יִלְכוּ" - זה ביקור חולים. באו חז"ל לרמוז בזה, כי לפעמים שהמבקר את החולה מכביד ומקשה עליו בעצם

ביקורו, הן מפאת חולשתו והן משום שהחולה אינו רוצה שיאווהו במצבו הירוד וכדומה. במקרה כזה, מצוה על האדם לקיים את ה"ילכו", ללכת ולא להתעכב אצל החולה, ואדרבה, על ידי "ילכו" מקיים מצות ביקור חולים.

והיה ה"כתב סופר" מקלס (משבח) את הדברים ומוסרם בשמו של הברון ("חוט המשולש").

ישנם אנשים לא רק ששוכחים לצאת אלא עוד מדברים שטויות... מה יש לך? מה אתה אומר?! זה מה שאמרו לך הרופאים?! וואי, וואי, יש לי מִכָּר שמת מזה... והחולה מסכן, מנסה להרגיע את עצמו ואמר לו: "כן, אבל הם אמרו שזה בא בצורה קלה"... והטיפש אומר לו: "כן, גם לו אמרו את זה"...

"כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יָאָרְכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה..." (כ, יב)

הגה"צ רבי חיים פלאגי זצ"ל הביא בספרו תוכחת חיים ממה שכתב ב'ספר חרדים' (פרק ט - לו) דברים נוקבים בחומרת עוון מי שאינו מכבד אביו ואמו. וכך כתב: ואם אין

אדם מכבד את אביו ואת אמו, גזירות קשות באות עליו, כעניין שנאמר (ישעיה כט, יג): "וַיֹּאמֶר ה' יַעַן כִּי נִגַּשׁ הָעָם הַזֶּה בְּפִיו וּבִשְׂפָתָיו כַּבְּדוּנִי וְלִבּוֹ רַחֵק מִמֶּנִּי וְתַהִי יְרֵאתָם אֹתִי מַצּוֹת אֲנֹשִׁים מְלַמְּדָה: לִכֵּן הִנְנִי יוֹסֵף"..." שהרי השווה הקב"ה כבודו לכבודם, שהפסוק כתוב בכבוד הבורא.

סיפר האדמו"ר מטולנא שליט"א: סח לי יהודי ישיש מעשה שאירע עמו לפני יותר מחמישים שנה. יום אחד קפצה עליו מחלה קשה הרופאים הבהילוהו באומרם לו שהמחלה עלולה לקצר את ימיו. לקח היהודי את הדברים לליבו ולא ידע מנוחה לנפשו והחליט להגיע לבני ברק לביתו של מרן

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישיראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עלזיה: שמעון בן חלל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: זרבהבת הודיה: גלית בת רות מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה פיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה רחל בת נטרה: רות בת לינה: מרת בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון